An illustration of a woman with brown hair in a ponytail and glasses, wearing an orange sweater and black pants, standing on a city street. In the background, there are colorful buildings, trees with orange autumn leaves, and children playing. A white speech bubble contains the title and author information.

DOKUMENTASJONSPLIKT I BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØSAKER

AV ADVOKATFULLMEKTIG
RIKKE ROSVOLD

RAUGLAND

ADVOKATENE

«Vi tilbyr advokattjenester av høy kvalitet, og legger stor vekt på personlig og hurtig oppfølging av våre kunder. Det er vår målsetting å løse oppdraget på et så lavt konfliktnivå som mulig.»

-Vidar Raugland-

ARBEIDSRETT

AVTALERETT

FAMILIERETT

UTDANNINGSRETT

EIENDOMSRETT

**FOREDRAG OG
KURS**

www.raugland.no

DAGENS OPPLEGG

BARNEHAGEN OG SKOLENS AKTIVITETSPLIKT

GENERELT OM AKTIVITETSPLIKTEN

DOKUMENTASJONSPLIKT

PLIKTEN TIL Å DOKUMENTERE I SAKER OM DET
PSYKOSOSIALE MILJØET

HÅNDHEVINGSORDNING

INTERN OG EKSTERN HÅNDHEVINGSORDNING

AKTIVITETSPLIKT

FØLGE MED

TILTAK

UNDERSØKE

GRIPE INN

VARSLER

www.raugland.no

DOKUMENTASJONSPLIKTEN

I BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØSAKER

www.raugland.no

DOKUMENTASJONSPLIKTEN

I BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØSAKER

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-4 SJETTE OG SYVENDE LEDD

Skolen skal utarbeide en skriftlig plan når det settes inn tiltak i en sak og dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten.

BARNEHAGELOVEN § 42 SISTE LEDD

Barnehagen skal utarbeide en skriftlig plan når det skal settes inn tiltak i en sak.

FORMÅL

SENTRALE HENSYN VED DOKUMENTASJONSPLIKTEN

RETTSIKKERHET

Sikre at barnet, eleven og foresatte får en håndgripelig sikkerhet for at barnehagen/skolen tar saken alvorlig.

FORSVARLIGHET

Støtte en faglig forsvarlig og hensiktsmessig praksis i barnehagen/skolen.

ETTERPRØVBARHET

Sikre etterprøvbarhet. Samt forenkle arbeidet for barnehagen/skolen, for eksempel hvis en skolemiljøsak blir meldt til statsforvalteren, erstatningssaker eller tilsyn, ved at man kan dokumentere hva man har gjort for å sikre at barnet/eleven har et trygt og godt psykososialt miljø.

PLIKTENS OMFANG

1

FØLGE MED

Dokumentere hvordan man følger med på om barnet/eleven har et trygt og godt psykososialt miljø

2

GRIPE INN

Dokumentere hvordan man griper inn mot krenkelser

3

VARSELE

Dokumentere hvordan man har varslet styrer/rektor

4

VARSELE EIER

Dokumentere hvordan styrer/rektor varsler eier i alvorlige tilfeller

5

UNDERSØKE

Dokumentere hvordan man undersøker saken

6

EGNEDE TILTAK

Dokumentere hvordan man setter inn egnede tiltak og evaluerer disse

7

MEDVIRKNING

Dokumentere hvordan de involverte gis adgang til medvirkning

8

BARNETS BESTE

Dokumentere hvordan man tar hensyn til barnets/elevens beste

TILTAKSPLAN

01 Hvilke problemer tiltakene skal løse

02 Hvilke tiltak som er planlagt

03 Når tiltakene skal gjennomføres

04 Hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene

05 Når tiltakene skal evalueres

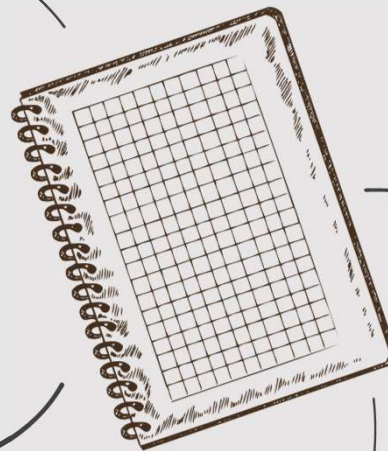
1. PROBLEM-BESKRIVELSE

Hva er barnets/elevens situasjon i dag?

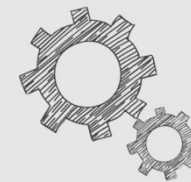
2. MÅL-BESKRIVELSE

Hva er barnets/elevens situasjon når ønsket endring er oppnådd?

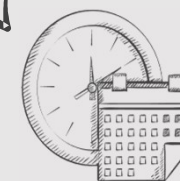
3. TILTAKS-BESKRIVELSE

Hva skal til for å nå målene?

5. EVALUERE

Hvordan skal vi finne ut om tiltakene fører mot målet? Når – hvem – hva – hvordan?

4. TIDS-PERSPEKTIV

Når skal de ulike tiltakene gjennomføres? Hvor lenge skal tiltakene vare?

HOVEDMÅL

Hovedmålet skal beskrive den ønskede situasjonen.

DELMÅL

Lag en oversikt over alle delmålene på de forskjellige nivåer. Kopier hele den blanke delmållinjen og lim inn flere rader ved behov.

Delmål Ta utgangspunkt i nøkkelord i problembeskrivelsen.	Hva skal tiltaket løse Skriv inn den aktuelle problem- stillingen som skal løses ved hjelp av tiltaket.	Tiltak/aktivitet Sett inn tiltak	Ansvarlig Konkret hvem som er ansvarlig	Tidsperspektiv Tidfeste uke, måned eller dato	Evaluerings Hvem evaluerer når? Hvordan skal det evalueres? Eks samtaler, trinnmøte, elevundersøkelse, skalering 1-10 etc.
Delmål på individnivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings
Delmål på gruppenivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings
Delmål på systemnivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings
Delmål for helse Hvis ønskelig	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings

BARNEKONVENSJONEN ARTIKKEL 12: BARNETS RETT TIL Å BLI HØRT

Her beskrives hvordan eleven har blitt hørt i den aktuelle saken.

BARNEKONVENSJONEN ARTIKKEL 3. BARNETS BESTE

Her beskrives hvordan skolen har vurdert barnets beste i den aktuelle saken.

TTEL-2020-188218

Elev var blitt sparket, kastet stein og snøballer etter, utestengt og fått nedsettende kommentarer gjennom store deler av grunnskolen. Kommunen ble ilagt erstatningsansvar.

LF-2017-17434

Elev pådro seg store psykiske plager etter å ha blitt utsatt for grov fysisk og psykisk vold på barneskolen. Retten kom til at skolens håndtering av saken ikke var god nok. Blant annet fordi de ikke hadde satt inn tiltak ovenfor elevene som mobbet.

RT-2012-146

Kommune ble pålagt erstatningsansvar som følge av utilstrekkelig oppfølging av en elev som over flere år ble isolert og ertet.

LE-2022-57546

Saken gjaldt spørsmålet om sakligheten av oppsigelse i arbeidsforholdet begrunnet i lærerens arbeidsutførelse og behandling av elevene.

Bakgrunnen for oppsigelsen mottatt mai 2021 var tre skriftlige elevklager mottatt sommeren og høsten 2020 som gjaldt lærerens arbeidsutførelse og opptreden overfor elevene, sammenholdt med noen tidligere hendelser.

Undervisningsprestasjon

- I de tre skriftlige elev-klagene tas det opp at læreren mangler evne til å formidle læring. Det er særlig vist til utydelig kommunikasjon og dårlig struktur i undervisningen for skoleåret 2019/2020.

LE-2022-57546

Elevenes krav til et trygt og godt skolemiljø

- Skoleåret 2009/2010 skal læreren ha tilbudt seg å «behandle» en elev med homofil legning.
- Elev som slet psykisk fortalte dette til læreren skoleåret 2013/2014, og ba samtidig om tilpasset undervisning. Noe tid etter at eleven hadde meddelt læreren disse opplysningene, kom eleven for sent til skolen. Læreren samlet da klassen og fortalte dem at eleven hadde psykiske problemer.
- Skoleåret 2017/2018 benyttet læreren psykodramateknikker som involverte sårbare elever
- Skoleåret 2019/2020 satt læreren opp et rollespill hvor de tre i klassen som var mørkhudet fikk i oppgave å spille dem som ble utsatt for rasisme, og instruerte de øvrige elevene til å komme med rasistiske uttalelser mot dem.

LE-2022-57546

Lagmannsretten kommer til at oppsigelsen var usaklig og viser særlig til at;

«Selv om hensynet til kontradiksjon er ivaretatt, at den formelle fremgangsmåten er korrekt og at omplassering ble vurdert, finner flertallet at det på noen sentrale punkter **knytter seg svakheter til arbeidsgivers saksbehandling og vurderinger**»

LE-2022-57546

Lagmannsretten legger særlig vekt på:

- Arbeidsgiver tok ikke tilstrekkelig hensyn til lærerens arbeidsutførelse forut for elev-klagene av 2020.
- Læreren ble ikke gitt reell veiledning.
- Arbeidsgiver har lagt for stor vekt på tidligere pliktbrudd fra lærerens side.
- Flere av hendelsene var godt kjent for skolens ledelse. Få tall av klagen fra elevene ble kommunisert videre til læreren og hun fikk heller ikke tilrettevisning for å korrigere egen atferd.
- Arbeidsgiver skulle reagert vesentlig raskere på slik kritikkverdig behandling av elevene.
- Rimelighetshensyn
- «Det foreligger heller ikke dokumentasjon om overtredelser, jf. skolens plikt til å dokumentere oppfylt aktivitetsplikt ved overtredelser jf. opplæringslova § 9 A-4.»

HÅNDHEVING AV BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØSAKER

www.raugland.no

STATISTIKK

FRA STATSFORVALTEREN FOR
PERIODEN 01.07.2022 TIL 31.12.2022

	MELDTE SAKER	FERDIG BEHANDLET	AKTIVITETSPLIKT OPPFYLT	AKTIVITETSPLIKT BRUTT	AVVIST
AGDER	39	36	3	10	23
MØRE OG ROMSDAL	38	37	0	12	25
ROGALAND	72	76	4	46	26
INNLANDET	72	68	0	47	21
NORDLAND	60	59	3	26	30
OSLO OG VIKEN	305	326	0	153	173
TROMS OG FINNMARK	67	71	4	44	23
TRØNDELAG	39	26	0	21	5
VESTFOLD OG TELEMAR	63	63	7	28	28
VESTLANDET	99	84	0	54	30
TOTAL	854	822	21	428	373

HÅNDHEVING AV SKOLEMILJØSAKER

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6 FØRSTE LEDD

Det er en elev som ikke har det trygt og godt på skolen som kan melde saken til statsforvalteren. Eller foreldrene til elever under 18 år, eventuelt en fullmektig.

HÅNDHEVING AV SKOLEMILJØSAKER

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6 ANDRE LEDD

For at saken min skal behandles hos statsforvalteren må den være **tatt opp med rektor for mer enn én uke siden**, med mindre det foreligger særlige grunner. Saken må videre gjelde **mitt psykososiale miljø på den skolen jeg går på, skulle ha gått på eller midlertidig har byttet fra**.

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6

Det er som foreligger

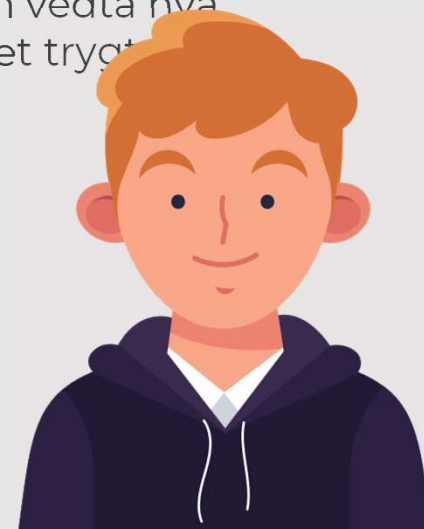
HÅNDHEVING AV SKOLEMILJØSAKER

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6 FJERDE LEDD

Hvis statsforvalteren kommer til at skolen ikke har oppfylt sin aktivitetsplikt, kan statsforvalteren vedta hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Kan statsforvalterens
vedtak rette seg mot
en lærer?

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6 FJERDE LEDD

Hvis statsforvalteren kommer til at skolen ikke har oppfylt sin aktivitetsplikt, kan statsforvalteren vedta hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt læringsmiljø.

HÅNDHEVING AV SKOLEMILJØSAKER

KAN EN ANSATT I SKOLEN SOM ER ANKLAGET FOR Å KRENKE EN ELEV VÆRE PART I EN SAK FOR STATSFORVALTEREN?

- «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder», jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e
  - Særlige spørsmål om innsyn og kontradiksjon
  - Sivilombudets uttalelse i sak 2018/496
-

HÅNDHEVING AV SKOLEMILJØSAKER

STATSFORVALTERENS OPPLYSNINGSPLIKT OG
SKOLENS PLIKT TIL Å SENDE INN DOKUMENTASJON

FORVALTNINGSLOVEN § 17

Statsforvalteren har et selvstendig ansvar for at saken er så godt opplyst som mulig før enkeltvedtak fattes.

OPPLÆRINGSLOVEN § 9 A-6 TREDJE LEDD

Skolen og skoleeier skal uten hinder av lovfestet taushetsplikt sende over alle de opplysningene statsforvalteren mener at de trenger for å utrede saken.

HÅNDHEVING AV BARNEHAGEMILJØSAKER

BARNEHAGELOVEN § 9

Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven med forskrifter følges.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

HÅNDHEVING AV BARNEHAGEMILJØSAKER

BARNEHAGELOVEN § 9 OG KOMMUNELOVEN § 25-1

Ved internkontroll skal kommunedirektøren og barnehageeieren:

1. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
2. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
3. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
4. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
5. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

HÅNDHEVING AV BARNEHAGEMILJØSAKER

RETTSSIKKERHETSHENSYN

Bør et eksternt kontrollorgan sikre at barnehageeier og barnehagene håndhever loven?

